

svojimu poklicu tudi v kmetijskim poduku udati. Želeti je, de bi šolmojster saj en kos zemlje v posest dobil, na kateri bi šolsko mladost v sadjoreji in drugih kmetijskih vednostih vadil, in želeti je, de bi učnik ne pečal se z mežnarstvom, ki ni priličen njegovimu stanu, — želeti je, de šolski učenik saj toliko dohodkov ima, de mu ni stradati treba. Le potem bomo dobre šole dobili, ki so nam velika potreba — in scer šole, v kterih se bo, čeravno memo gredé, vunder s pridam saj sadjoreja učila.

Še več drugih reči smo se pogovarjali, pa imenovane se mi za bravece „Novic“ nar važniši zdé. Serčni pozdrav iz Štajarskiga! H. K.

Létni zbor slovenskiga društva v Ljubljani.

Drugi dan t. m. je bil po družbinih postavah létni zbor slovenskiga društva, kteriga namen je povzdiga domorodniga slovstva (literature).

Društva dozdanji predsednik je začel zbor z nagovorom, v kterim je zbrane ude pozdravil in jih povabil, da naj odkritoserčno danes svoje misli razodejejo in predloge storé, kterih dél naj bi se društvo v prihodnje poprijelo, da bo svoj častni obstoj po koristni delavnosti v prid slovenšine razodevalo.

Potem je društva odbornik in tajnik, gosp. Dragotin Dežman naznanil opravila, ki jih je društvo preteklo léto doveršilo. Da društva udje in prijatli očitno zvedó, kaj je odbor po izročnim opravilstvu skozi léto počél, damo iz tega naznanila nektere važniši reči na znanje. „Kakor Vam je, častiti gospodje! znano“ — je začel naš izverstni pisatelj in govornik — „se je slovensko društvo že v létu 1848 prestavljanja avstrijskih postavnih knjig lotilo. Dva odbora sta bila za to délo postavljena. V enim odboru je gospod Mažgon prestavek avstrijske deržavljanke pravde, v drugim pa gosp. Cigale prestavek kaznovavne pravde vodil. Gospod Mažgon je ravno polovico svojiga déla dokončal, kar ga je nemila smert iz naše srede pograbila. Naša dolžnost je tukaj očitno izreči, da ste slovenska dežela z rajnkim Mažgonam gorečiga rodoljuba, naša družba pa neutrudljivo delavniga uda in odbornika zgubile. Tudi drugi odbor je prestavek perviga déla kaznovavne pravde doveršil. Potem se je gosp. Cigale — od ministerstva na Dunaj poklican, de bi zanaprej tam deržavni zakonik vredoval — tje preselil, in mi smemo tudi za naprej od njegoviga rodoljubja pričakovati, da bo kakor do zdaj slovenščino zvesto podpiral.“

„Potem, ko se je na Dunaju deržavni zakonik izdajati začel, se je odboru nepotrebno zdelo, se s prestavljanjem postav dalje pečati, p e r v i č zato, k e r l e t o , k a r j e n a Dunaju v deržavnim zakoniku izdano, postavno veljavnost ima, d r u g i č , k e r s m o b i l i o d g o s p . p r e s t a v l j a v e c o v n a D u n a j i n a p r o š e n i , j i h p r i n j i h d e l u z n a b e r o p r a v d o z n a n s k i h i n d r u g i h n e n a v a d n i h b e s e d i n z d r u g i m i s v e t i z a s t r a n j e z i k a a l i s l o v s t v a p o d p i r a t i . K t e m u n i b i l o v e č p o s e b n i g a o d b o r a p o t r e b n o , i n m i s m o p o s v o j i m o č i v e č k r a t g o s p o d a m p r e s t a v l j a v c a m n a D u n a j u v s t r e č i s k u š a l i . T o p a , k a r s e j e o d p o s t a v n i h k n j i g v t e m o d b o r u p r e s t a v i l o , j e b i l o v r a z n i h l i s t i h „ S l o v e n i j e “ n a t i s n j e n o . S l o v e n s k o d r u š t v o z a m o r e r e č i , d a s e j e z a p r e s t a v l j a n j e p o s t a v v s l o v e n š i n o z v e s t o i n k r e p k o p o g a n j a l o . Z d a j k o j e v l a d a t o r e č p r e v z e l a , i n g o r e č i m t e r u č e n i m m o ž e m t o d é l o i z r o č i l a , z n a m o u p a t i , d e s e b o v t i z a d e v i v e l i k o z a o m i k o n a š i g a j e z i k a s t o r i l o . L e e n o j e , k a r ž i v o ž e l i m o , d a b i s e n a m r e č n a š i r o j a k i i n g o s p o d j e u r a d n i k i z a t e p r e s t a v k e v s l o v e n š č i n o b o l j k a k o r d o z d a j p e č a l i . V s i g o s p o d j e u d j e s o n a p r o š e n i s e z v s o m o č j o p o g a n j a t i , d e b o j o n a š i k m e t j e

postave slovenskiga zakonika bolj pridno prebirali, de slovenski zakonik ne bo, kar mu naši protivniki očitajo, le vaja posamesniga jezikoslovca, kakó bi se ta ali una postava posloveniti dala, temuč da bojo v njem zapopadene postave v resnici kri vstavnih deržavljanov postale. Zraven pa tudi prosimo vse ude slov. društva, da bi nam svoje želje in misli, svoje opombe v ti ali uni reči deržavniga zakonika, ktere bi se morebiti po njih misli zboljšati dale, na znanje dali. Slovensko društvo bo te opazke učenih in rodoljubnih mož predstavljavcam na Dunaji na znanje dalo, in skerbelo, da se tudi v tem občnim željam Slovincov zadovolji.“

„Odbor slovenskiga bala na Dunaju nam je 50 gold. podaril s tem naménam, da če bi se slovensko gledišče vstanovilo, in se nam ta naprava obstojna in važna zdela, jo s 5 akcijami, ki so naša lastnina, podpirali, scer pa to darilo za slovenski besednik obrnili. Ker se kaže, da se bo ta naprava na noge spravila, je društvo namenilo prejetih 50 gold. domorodnimu gledišu.“

„Častiti gospod Miroslav Vilhar, goreči slovenski rodoljub je našimu društvu čast skazal, de mu je svojo izvirno igro „Jamska Ivanka“ posvetil. Zraven tega je pa tudi društvu na znanje dal, da mu če 500 iztisov svoje „Jamske Ivanke“ z napevi vred podariti s tem pogojem, da naj bo to, kar čez stroške za natis teh knjig ostane, za dve darili porabljeno. Eno darilo bi bilo za nar boljši popis domače zgodovine v slov. jeziku, drugo pa za 2 nar boljši liriki pesmi. Knjiga z napevi vred bi se za 45 krajcarjev prodajati imela. Društvo bo po svoji moči podpiralo hvale vredne načine častitiga rodoljuba.“

„Za izdelovanje slovenskiga besednjaka smo velik pripomoček zadobili. Naš častiti odbornik g. baron Dragotin Kodeli — kteriga smo le s težkim sercam iz svoje srede pustili — si je prizadjal dovoljenje zadobiti, da bi tudi g. bogoslovci en oddelk našiga besednjaka izdelovati smeli. Milostljivi g. knezoškof so dovolili to pripomoč. Zdaj to važno délo v dveh razdelkih napreduje. En razdelek besede pervih čerk pretresuje in je svoje délo že do čerke K „Kanzelei“ dognal, drugi razdelek pa je svoje delo pri čerki Q začel in bo skoraj nar obširniji čerko S končal. V enim létu mislimo to délo končati. Zdaj imamo od besednjaka 900 pól čedno spisanih, in z imenitnimi opombami g. pregledovavecov pomnoženih. Vsi g. pregledovavci so pri tem délu prav pridni. Mi te rodoljube gospode prosimo, da bi tudi za naprej pri tem trudapolnim pa tako potrebnim opravilu sl. društva z vso svojo učenostjo podpirali, Vsa hvala in čast gré njim, gospodam bogoslovcom in drugim delavcam pri tem trudnim delu za njih podporo.“

„Še družiga dela moramo opomniti, kteriga se je slovensko društvo lotilo. G. Dr. Kleeman, začasni vodja c. k. Ljubljanskiga gimnazija je v dopisu od 27. listopada 1849 sl. društvu razodel, slovensko berilo za prvi klas gimnazija zložiti, in se v tem délu po raznih predmetih razdeliti. Učeni g. Dr. Kleeman je prav pripraven načert napravil, po kterim naj bi se to važno délo izdelovala. Od štirih udov za to délo zbranih je vsak en oddelk prevzel. Skoraj vsi slovenski pisatelji so sestavke za berilo poslali, eni izvirne, eni iz raznih jezikov prestavljene. To delo bo ob kratkim ministerstvu položeno, in mi smemo upati, de bojo njegovi mnogoverstni sestavki razun učencov tudi drugih bravcov dokaj imeli. Hvala tistim gospodam, ki so nas v tem delu podpirali, pa tudi za naprej jih prosimo, če se bojo zaporedoma drugi zvezki berila izdelovali, nam svojiga peresa in svoje učenosti ne odtegnuti.“

„Častivredni g. M. Kastelic je društvu svojo

lepo knjižnico s tem pogojem v rabo prepustil, da si gospodje udje knjige v bravnici prebirati znajo.“

„Tretji zvezik „slovenske gerlice“, ktera si ni le na Slovenskim, temuč tudi v nemških mestih dokaj prijatlov pridobila, bo kmalo gotov, in bo v kratkim v veči obliki kakor dozdej na svitlo prišel.“

„Ker je nas sostavljanje berila nekoliko mudilo, ni bilo mogoče do zdaj letopisa slovenskiga društva dogotoviti. Berž ko ne bomo mogli do konca velikiga serpana to delice g. deležnikom poslati, in le še prošnjo pristavimo, de bi tajisti sl. pisatelji, ki so morebiti kakšen sostavek za letopis namenili, nam ga v kratkim poslali.“

„Za spominek rajnkiga Prešerna smo dosihmal 190 goldinarjev nabrali. Nadjamo se veliko veči skupšine. Vsi domorodci so tedaj prošeni, kolikor je mogoče, še kaj nabrati, de se bo zamogel rajnkimu spominek staviti, ki bi bil živa priča, da slovenski narod svoje slavne možé ceni, in da ni bil pozabil na grobu neumerjočimu Prešernu vredin spominek svoje hvaležnost ipostaviti.“

(Konec sledí.)

Stari sléd slavjanstva iz slovenski- ga prezira.

(Dalje.)

„Nasproti so tudi eni, ki pravijo, de so se Slavjani poznejši čase v Evropo vrinili in druge narode pregnali. Tem bo pokazano v tem sledu, de so Slavjani že pred drugimi narodi v Evropi svoje dežele bili zavzeli, in, de namest koga preganjati, so marveč še sami večkrat nadleževani in preganjani bili. Ptujcam naj ta stari sled pokaže, de je naša dozdej po starih pisanjih skrita dogodivšina stariši, kot marsikteriga družiga naroda.“

„Nepriстойno in narobe bi bilo, ko bi se Slavjan za vse druge nekdanje narode pečal, le za svoje sprednike in njih dom pa ne, kakor se je do sedanjih časov godilo, de bi se takó ne bilo!“

„De se pa vémo za nekdanje čase, kraje, zgodbe svojiga naroda pečati, nam je treba vediti, kod so vse Slavjani bili. Torej nam je po starih bukvah oslediti, kod in ktere so bile slavjanske ljudstva med mnogimi ptujci. In ravno to je namén tega pisanja.“ —

Potem razlaga učeni g. pisatelj, kako se je stare gerške in latinske zgodopise prebiraje ravnal, in pravi, de je večkrat od besede do besede kake verste eniga ali družiga starodavniga pisavca poslovenil. „Marsikaj pa nisim napeljal, iz kteriga je kaj vzeto; ko bi bil to storil, bi bilo vse pisanje polno napeljav. Se hoče kdo sam prepričati, kako kaj v starih pisavcih stoji, bo najdel, de pri deželah, od kterih je tu govorjenje, nič družiga ne povedó kot ravno to, kar tukaj najde. Pisavce poznejših časov, postavim nemške in druge sim opušal. Zmed teh jih je dokaj, ki slavjanske reči, ktere v greških in latinskih pisavcih najdejo, namest jih nekoliko pojasniti, če le bolj tamne napravijo in zmedejo;*) enaki so divjim revežem, kteri ne vedó, čmu so hlače, in jih od Evropejcov dobivši namest sraje oblačijo. Ptujci narodi tudi niso mō-

*) To poterdí tudi slavni nemški zgodopisnik Friderik Rühls v svoji zgodovini »Geschichte des Mittelalters« (III. Geschichte der slavischen Völker) rekoč: »Im allgemeinen ist die slawische Geschichte noch lange nicht so bearbeitet, wie man sie wünschen sollte: »Slavica« bei Stritter Memoriae II, 17 — 110. Deutsch in Schlözer allgem. nord. Geschichte S. 345 ff. Job. Chr. Jordan de originibus Slavicis. Viennae 1745. Fol. IV. ist eine rohe Sammlung ohne Verstand und Plan.« Vred.

gli od slavjanskiga naroda pisati; po besedi ga niso poznali, kteri de je, — in zraven tega jim tudi ni toliko na njem ležeče bilo, kot nam, de bi se bili posebno trudili, ga iz starih pisanj spoznavati in preiskovati. Od Skytov ali Čutov in Sarmatov ali Soromadov je tu vse križem govorjenje, kakor od njih tudi nekdanji pisavci nerazložno govore; neznane ljudstva so jim bili, kakor naravnost povedó. Od Somoradov pravijo, de njih meje v Azii, proti jutru in proti severju, niso bile odločene. Ravno tako tudi v Evropi ni bilo natanjko odločeno, do klaj Soromadsko séga. Ime Skythes „Skutje“ jim je pomenilo vse neznane ljudstva mnogih jezikov in národnost. Kjer so bile stari pisavnam ljudstva neznane, se vé de jim tudi njih meje niso bile znane. Se zvesto starih pisavcov deržaje tudi jez nisim mogel natanjko mejá teh ljudstev odločiti ali ljudstev samih po svojih željah popisati.“

„De je v tem sledu marsikaj popraviti — sklene g. pisatelj svoj predgovor — in iz starih pisavcov še kaj dostaviti, poznam in spoznam.“

„To délo je v teh rečéh slovenski začetek. Kdor nekoliko bolj pisanje taciga déla premisli, ga ne bo preojstro sodil.“

(Dalje sledí.)

Zastran dohodkiniga davka (Einkommensteuer).

V 5. (ravno zdey na svitlo danim) délu deželnega zakonika krajske kronovine je c. k. krajsko poglavarstvo razglasilo tole:

Z ozíram na §. 15. najvikšiga patenta zastran dohodkiniga davka od 29. kozoperska 1849, in na §§. 16., 22. in 24. izpeljavniga, po občnim državnim zakoniku št. VII. od 14. prosenca 1850 razglašeniga predpisa za izpeljanje postave zastran dohodkiniga davka se da s tem sploh na znanje:

1. Deseti dan veliciga travna 1850 stopi v §. 24. imenovane izpeljavne postave omenjena c. k. deželna komisija za izpeljavo postave zastran dohodkiniga davka v krajski kronovini v djavnost, in ima svoj sedež v glavnim méstu Ljubljani.

2. Povsod, kjer ima c. k. okrajno poglavarstvo svoj sedež, je ena v §. 22. izpeljavne postave omenjenih okrajnih komisij za izpeljanje postave zastran dohodkiniga davka, ktera svojo, celo c. k. okrajno poglavarstvo zadevajočo vradno djavnost tudi 10. veliciga travna 1850 prične.

3. Vsi, kteri imajo dohodkinimu davku po napovédkih podveržene dohodke, imajo po §. 9. do 18. najvikšigapatenta in po §. 1. do 17. izpeljavne postave pristojno narejene napovédke narpozneje do 10. rožnika (kresnika) 1850 ali naravnost ali pa po c. k. davknim vradu, v kteriga okraj so po §. 15. izpeljavne postave zastran dohodkiniga davka štéti, predpostavljani c. k. okrajni komisii predložiti.

Ravno takó imajo tudi denarniške oskerbništva in tisti podložni, kteri imajo po §. 6. najvikšiga patenta stanovitne létne odrajtvila tistim plačevati, ki imajo pravico jih prejemati, naznanjenje zastran tega po §. 12. najvikšiga patenta in po §. 17. imenovane izpeljavne postave do 10. rožnika 1850 predložiti.

4. K predloženju napovédkov in naznanjenj zavézani zamorejo natisnjeni papír ali pri svojim srenjskim predstojništvu, ali pri svojim davknim vradu ali pa pri predpostavljani c. k. okrajni komisii, kteri imajo vsi taki natisnjeni papír, zastonj dobiti, če ga želé.

sá. *) Boljši je toliko pristradati, kar se za zavarvanje da, — sej je v lastni dobiček, če nesreča ognja človeka zadene; — in pa sej je to, kar se pri naši Gracarski zavnici plačuje, tudi možnost za pogorelce; almožno dajati je pa že takó kersanska dolžnost.

Lepo in priserčno se zahvalim v imenu vsih naših pogorelcev, kateri mi to vedno naročujejo; zahvalim se vam vsim blagi dobrotniki! tudi vam gospod vrednik, in vam gospod Dr. Šubic iz Celja za prejete darí. — Vaša radodavnost nas je večkrat do solz omečila in prepričala, de ljubezen še ni vgasnila na svetu, in de so še semtertje dobri ljudje. Bog naj vam vsim, kar ste nam dobriga storili, obilno poverne!

Jernej Arko, Vodiški fajmošter.

Popis Cerkniskiga jezera na Notrajskim.

(Dalje.)

Od tega podzemeljskiga jezerca voda zmed strahovitniga skalovja v velik podolgast in divotno krasen prostor privihra, kteriga visoke pečine opasujejo in ki je ročnimu jerbasu nekoliko podoben, zató kér ste njegovi postranski pečini po vozkih čez 30 sežnjevisokim oboku sklenjene, ki je jerbasovimu locanju priličen. Čez ta po verhu z germovjem okinčani obok, pod kterim ima mnogo gojzdnih golobov svoje gnjezda, se da prelaziti. Iz tega prostora dalje skozi poltretji seženj visoko votlino voda téče, kjer jo jéz prestreže, ter jo napeljuje na kolo Zevške žage, kateri služi za polovično streho viseča pečina.

Zevško žago je truda vredno viditi. Ona je od vasí Zevše kake tri četertine ure delječ v globočini, kamor se le iz leve, jako sterme strani priti zamore. Po ti strani se kerclji ali žagovci spuščajo k žagi, in se spet deske utrudljivo na ramah nazaj znašajo. Desna stran je silna pečina okoli 40 sežnjevisoka, močno čez-se viseča. Polnočna in poldanska stran, kateri ste kakih 10 sežnjevisoki sabsebi, stojete stenam enaki navpik. Zmed nju skladov mnogotere drevesa zelené, ki po raznih spokih živeža išejo.

Strelaj delječ od žage voda spet pod pečino, ktera na desni strani po dušku podobni votlini dan razsvetljuje, sumeče teče, dokler svoj tok mirno čez tlak ponosne jame snuvaje med čudovitnim skalovjem v kratki dobi pri Rakovski žagi zopet na dan pride.

Jama pod Zevško žago je zares naravska krasota (lepota). Škoda, de ni blizo kakšniga veliciga mesta. Marsikteri mestnjani bi prišel sém si hladu iskat, kader žarki polétniga sonca mestne zidovja prepekajo.

Oblika jame je lepo okrogla. Od ene strani do

*) Unidan je spet 14 hiš v Klečah pogorelo, in kakor se sliši, so med temi le 4 zavarvane bile. Kakšna nadloga je spet tukaj, de Bog pomagaj! Ljudje so zares dobri, de pomagajo pogorelcem karkoli morejo, pa gotove so gosp. fajmoštrove besede, de vsi darovi čeravno obilni vunder ne pomagajo veliko vsacimu pogorelcu, ako ni imel pri pogorelski družbi svojiga pohlštva zavarvaniga. Silna in upijoča potreba je tedaj, de nove soseske vsaciga zavežejo, de vsak sosesčan mora svoje pohlštva zavarovati, ker to občinski prid cele soseske terja. Če bi mi bili župan ali srenjski mož v kakšni soseski, bi si prizadevali svoje sosede podučiti, de bi v vsaki soseski 3 postavje sosesčanje sami sebi dali:

1) vsak otrok se mora brati, pisati in rajtati učiti;

2) vsak hišni gospodar mora svoje pohlštvo zavarovati;

3) vsak, ki ima sadne drevesa, jih mora gosenc čisto otrebovati.

Koliko dobička bi to prineslo soseski!

Vred.

druge meri 30 sežnjevisok. Čez terdi snažni tlak hladna voda po gladkih kamničkih ljubo šumlja, ki prijetno hladen in okrepljiv zrak v jami dela. Od tal do okrogliga oboka, s kteriga brezbrojna množica kapljiviga okamnjenja, več del belim svečam podobniga, razne dolgoti in debelosti visí, je komej čverst junak zmožen kamen zagnati; takó visok je obok nad jamo. Na desni strani jame je prostorno izvišan kraj, kjer se nar več kapljiviga okamnjenja znajde.

Pri zgorej imenovani Rakovski žagi se torej voda Cerkniskiga jezera spod tamniga, blizo ure dolziga skalovja razvija pod milo nebó, ter se rahlo pomikuje med lepo zelenimi brezulki po svoji pol ure dolgi strugi, kakor de bi prestane stiske premišljevala, in kakor de bi se bala prerano zadeti v enake tesnobe v široki jami pod svetim Kancijanam, ktera požrešno proti nji zijá.

Kakor se tukaj med lepimi gojzdnimi travniki opotavlja, takó se tudi tukej vsakdo, ako ima le količkaj sladú za natorne lepote, naj pride od ktere strani koli si bodi, rad na krasnih moravcah *) sv. Kancijana pomudi. Posebno pa se je tu ob vročini vgodno odahnuti, kjer se žejnimu popotniku bister studenec, ki na desnem bregu, komaj strelaj delječ od mosta izvira, gostljivo ponuja.

Na desni strani mosta ste nekđaj cerkvici sv. Kancijana in Bernarda bile, ki ste pa zdej zapušene. Le ena je še nekoliko z opeko pokrita, kjer se nad oknam v kamen vsekana létnica 1616 najde. Tudi podertina zvonikarjeviga stanovanja in nekoliko starih mahovitih sadnih štremeljev opominajo nekđajnost boljših časov, ki so za ta kraj minuli. Pa kdo vé, kaj prihodnost, še zdaj skritiga, v svojim naročju nosi? Ako bi železnica memo Rakeka in po osnovi tikama gojzda, kjer je most svetiga Kancijana, speljana bila, se bo gotovo marsikdo potrudil most tukajšne jame in Cerknisko jezero pogledati.

Imenovani most, čez kteriga se mnogo lesá prepelje, je res mojstersko delo narave. Na obéh stranéh je z gošavo takó okinčan, de skorej popotnik ne zapazi, kdaj de ga prekorači; in njegov na vse strani prostorni locánj, pod kterim ob času moče veliko veliko vode preteče (ob suši voda pred mostam med skalovje bobní) je iz celotne skale terdno narejen. Na desni strani mosta pa je visoka pečinska stena, kjer ima na levi strani sterma okno. V to jamo, ki je tudi pri koncu z lesnino močno zašarjena, se lahko precej delječ gré.

Iz te velike jame spet pod okoli ure širokim berdam, ki je z lesam obrašeno, voda Cerkniskiga jezera pod sterma žlebino v vozkih mlinskim dolu na svitlo priteče, kjer mnogo mlinskih in žagnih koles vertí, in se Unc imenuje.

Iz leve strani ne delječ od todi se pa iz velikanške jame Pivka Uncu pridruži, ki od Postojne noter do podertine nekđaj mogočniga blizo Planine stoječiga gradú, ki s svojim obodam še serditimu viharju časa vkljub stojí, vedno pod zemljo teče.

(Dalje sledí.)

Létni zbor slovenskiga društva v Ljubljani.

(Konec.)

Po razloženih opravilih pretečeniga léta je dal

*) Morava, moravca (dolina kjer žlahtna trava raste) ste tukej okrog Cerknice umevni besedi, zakaj kmeta je tu večkrat slišati, ker pravi: »Konji se po moravah radi pasejo.« Brez dvoma ima tudi fara Moravče od morav in raznih morav, ktere ona obseže, svoje ime.

Pisatelj.

družtveni denarničar gosp. Brus dohodke in stroške l. l. in prevdarek dohodkov in stroškov t. l. na znanje. Čeravno je družtvo po tem, de se učenci ne smejo nikakoršniga, tedaj tudi ne slovenskiga družtva vdeležiti, nekoliko udov in po njih zraven lepe pripomoči v pévoigrah (Concert u. Theater) tudi denarnih dohodkov letašnje léto zgubilo, je vunder ti denarni zgubi nekoliko s tem pomagalo, de je najeto drago staníše zapustilo in si takó najemnino prihranilo.

Družtveni predsednik je potem zbrane ude poprašal: katerih del naj bi se družtvo vprihodnje lotilo, de pokaže svoj obstoj v koristni delavnosti. V tem se je po mnogim prav živim pomenkovanju sledeče sklenilo:

1) Letopis družtva naj se tudi za to léto na svitlo da.

2) Izdelovanje velikiga slov. besednika naj krepko napreduje; za stroške prepisovanja i. t. d. je nek rodoljub, ki je bil v zboru pričijoč, 20 gold. podaril in obljubil, v ta namén, vsako léto dokler ne bo besednik gotov, tolikšni pripomoček podariti; glasno hvalo mu je za to lepo darilo zbor na znanje dal.

3) Po izdanim 3. zvezku naj se pripravljati začné 4. zvezek gerlice slovenske.

4) Kér v slovenskim jeziku napravljenih zemljovidov (Landkarten) še clo nimamo razun Evrope, ki so sedanji knezoškof Lavantinski bukvicam „Življenja srečna pot“ določili, je bilo sklenjeno, de naj družtvo prvi potrebi vstreči, narpoprej zemljovid vesolniga dozdej znaniga svetá v obliki dveh krogel (Planiglobien) na svitlo da. To tudi ljudskim šolam v poznanje svetá potrebno delo se bo lahko prodalo, in kér se sme misliti, de se bo taci zemljovidov veliko spečalo, se bo tudi dala cena prav nizka postaviti. Poseben odbor je bil v dognanje tega déla odločen. *)

5) V vsih jezikih se dobé bukve, v katerih se najdejo izgledi, kakó naj se se vsacimu človeku potrebne pisma, plačilni listi, dolžne, ženitvanske, izročilne (čezdajanske) pisma, prošnje, pogodbe (kontrakti), poslednja volja (testament) in druge v življenju navadne pisma napravijo; le Slovenci nimamo v tem nič, razun tega, kar je v „Blažetu in Nežici“ in v „Drobtincah“ lepo vkup spravljeniga. Gosp. Ambroš se je že pred dvema létama tega déla lotil in je v zboru ponudil svoje dosihmal doveršeno délo občnemu pridu, kar je zbor z veliko hvalo sprejel, in tudi v dognanje tega na vse strani koristniga déla posebin odbor izvolil.

Dalje je bilo na predlog, ki sta ga dva g. uda zastran abecednika v novim pravopisu zboru naznanila, sklenjeno, v ti reči prošnjo deželni mu poglavarju vložiti. — Zastran nabere za Prešernov spominek je bilo sklenjeno, darila, ki so se v ta namen že nabrale in se še bojo, po časopisih očitno razglasiti, in v posamesnih krajih nekatere rodoljube naprositi, de bojo naberanje prevzeli.

Poslednjič je bila nova volitev predsednika in odbornikov slov. družtva. Izvoljeni so bili za predsednika Dr. Bleiweis, — odborniki pa gospodje: Miha Kastelic, Dr. Dežman, Mih. Ambrož, Dr. žl. Lehman, fajm. Potočnik, Dr. Strupi.

S pomočjo rodoljubnih udov, ki bojo, kakor do-

sihmal odbor v njegovih delih podpirali, se bojo dali vsi storjeni sklepi v prid slovenskiga slovstva in ljudstva lepo izpeljati. Po delih naj se tudi prihodnjič blagi namén tega domorodniga in v povzdigo slovenskiga slovstva takó potrebniga družtva spozna!

Novičar iz mnogih krajev.

Cesar je iz Ljubljane Štajarskimu deželni mu poglavarju pismo poslal, v katerim svoje veselje razodene zastran serčniga sprejetja na Štajarskim sploh, in v Gradcu sosebno. Za uboge v Gradcu je podaril cesar 2000 gold., za uboge v Ljubljani pa 1500 gold., od katerih se ima pa 300 gold. pogorelcem v Klečah podeliti, katerih pogoriše je cesar od delječ vidil, ko se je po železnici v Ljubljano peljal. — Maršal Radecki ni mogel cesarja v Terst spremiti zavolj bolezní v nogi, ki ga je v Ljubljani napadla, pa je že odlêgla takó, de se misli te dni spet iz Ljubljane nazaj na Laško podati. — Glasovitnim vojskovodjam lanjskiga léta Haynauu, Windišgrätzu in Jelačiču je podelil cesar v zahvalo njih obnašanja vsacimu po 400,000 gold. v obligacijah, ktere veržejo vsako léto 4 gold. in pol od sto. — Odškodnina, ki jo ima Avstrijansko cesarstvo Rusovskimu cesarju za lanjsko pomoč na Ogerskim plačati, znêse 3 milijone in 700,000 srebernih rubljev (en rusovski sreberni rubelj znese po našim denarji 1 gold. in 32 kraje.); — za 700,000 rubljev bo vzel Rusovski car solí, ostali 3 milijoni se bojo pa v 3 létih, vsako léto 1 milijon, poplačali. — Vikši vodstvo morskiga vojništva pride z vsimi uradi v Terst. — Za žandarje se bojo prihodnjič tudi vojaki iz brambovskiga bataljona jemali, ako imajo lastnosti za to. — Na česki méji stoji zdej naše armade 90,000 mož; 85,000 pešcov, 5000 pa konjikov. — Ministerstvo je dovolilo, de se ima nerodní tek Drave po Tiroljskim in Koroškim popraviti in de se imajo te déla berž začeti. — Ministerstvo je novim sodnjiškim gospóskam ukazalo, de naj, kar koli je moč, opušajo ptuje neznane besede v svojih vradnih pisanjih, „kér take pisma morajo v takim jeziku govoriti, de ga tisti razumejo, ktere zadeva.“ To je vunder natanjčni ukaz, de naj se ljudstvu v njemu razumljivim jeziku dopisuje. — Dunajski skof je razglasil te dni razjasnivo pismo v cerkvenih zadevah, v katerim med drugim pravi, de cerkvene kazni ali štrafinge, zavolj katerih je tolikšni hrup vstal, ne bojo nikdar take, kakor so v starih časih bile, de je mogel grešnik pred cerkvenimi vratami stati, černo svečo deržati i. t. d. — Iz nekterih krajev Marškiga se slišijo žalostni ropoti zoper Jude; tako silno preganjanje je gotovo kristjanski ljubezni nasprot. — Po 70. létimu naznanilu je angleška družba sv. pisma lani 17598 bukev sv. pisma po deželi razdelila, — od začetka svojiga obstoja v vsim skupej pa že 517,691 taci bukev. — Na Francoskim, posebno pa v Parizu, že takó hudo vrè, de se je vsaki dan hudiga punta bati. Zató je 9. dan t. m. vlada kovačam, ki orožje delajo, zapovedala, de imajo vse orožje pripravljeno imeti, ako bi ga vlada potrebovala. Vzrok pa, zavoljo kteriga se zna huda prekucija vneti, je prememba volitne postave, ktero hoče vlada zató prikratiti, de bi več tistih pravico voliti zgubilo, ki so zoper sedanjo vlado. Te dni pride posvetovanje te volitne premembe v državni zbor — in če jo zbor poterdi, se je punta bati. Rus s silno armado čaka, kaj se bo zgodilo. Zakaj je tudi Pruska vlada 200,000 vojakov vkup poklicala, se ne vé za gotovo.

*) Hvale vredni predlog častitiga gosp. Podlipskiga v ravno tem obziru je slov. družtvo še le popoldne prejelo, ko je bil zbor dokončan; ga bomo tedaj še le v prvi odborni seji v pomén vzeli.